

dog har stræbt at faa et Forsøg i Gang paa at faa noget andet end en blot Meningstilkendegivelse, et Forsøg paa at faa noget gennemført, isald det maatte lykkes. Det forekommer mig ogsaa, at alle de Indvendinger, som med mere eller mindre Føje ere rejste mod det mere omfattende Forslag, der, som sagt, kun har Karakteren af en Meningstilkendegivelse, aldeles ikke ere til Stede med Hensyn til et Forslag som det, jeg her har tilladt mig at stille. Med disse Ord vil jeg tillade mig at anbefale Endringsforslaget til det høje Ting, specielt de ærede Forslagsstilleres velvillige Overvejelse, saavel som først og sidst til den høje Regerings gode Overvejelse.

Justitsministeren (Nellemann):

Jeg har blot ønsket at tage Ordet for at udtale, at de stillede Endringsforslag — hvis da Diskussionen vedblivende skal dreje sig om dem — falde ganske uden for mit Omraade, idet der ikke under Justitsministeriet hører hverken Kapitaler, som tilhøre Staten, eller Institutioner med særlige Føds. Det er altsaa Anliggender, som udelukkende ville henhøre under mine Kolleger, hvorfor ogsaa navnlig Finansministeren vil tage til Genmæle mod Endringsforslagene. Hvad selve Hovedforslaget angaar, henholder jeg mig til, hvad jeg ved Sagens første Behandling udtalte.

Finansministeren (Littichau):

Det forekommer mig, at naar Forslagsstilleren af de paagældende Endringer har motiveret sine Endringsforslag med en Henvisning til Vandbrugets Læve, saa rammer han dog ikke her saa aldeles det, han synes at ville tage Sigte paa; thi det er jo givet, at de Gældsposter, det her drejer sig om, hidrøre ikke alene fra Vandbruget. Det omfatter jo fuldt saa meget eller i alt Fald i en Del Forhold ogsaa Købstæderne og Hovedstaden. Det, her er taget Sigte paa, kan altsaa ikke, forekommer det mig, set ud fra dette Synspunkt, siges at være en Foranstaltning, som udelukkende eller i særlig Grad kunde siges at være en for Vandbruget tjenlig og tilfredsstillende Foranstaltning. Ganske vist udelukkes jo ikke, hvad jeg her har paapeget som noget mere omfattende, en Fordel specielt for Vandbruget, hvis en saadan virkelig kunde opnaas. Det forekommer mig dernæst ogsaa, at der ved en saadan Foranstaltning som den, der her foreslaas, vil komme en Uddeling i Flæng af de Goder, der tilsigtedes, nemlig den lettere Rente, en Uddeling til en vis Klasse Debitorer i Samfundet, medens en overordentlig stor Mængde andre vare udelukkede. Det maa da med en vis Ret

kunne indvendes, at man her begunstiger dem, der maaste i mange Tilfælde, hvad jeg godt vilde kunne se mig i Stand til at paavise, have aller mindst Krav paa Begunstigelse, og dette forekommer mig at være en ikke uvæsentlig Indvending mod det foreliggende Forslag. Jeg skal ogsaa tillade mig at henvise til, at det jo drejer sig om ikke ubetydelige Beløb, der ved Gennemførelsen af en pludselig Foranstaltning, som ikke har været forudsat ved Finanslovens Forelæggelse og videre Behandling, vilde frembringe en Forrykkelse af Finansernes Status, saaledes som den foreligger i Ojeblikket. Alene under Finansministeriet, som det vil kunne ses af Anmærkningerne til Finansloven under Statens Aktiver, er der 9—10 Millioner udlaante i Kongeriget, hvoraf den allerstørste Del netop er udlaant mod Prioritet i faste Ejendomme. Idet jeg derfor tager Afstand fra disse Endringer og bestemt maa foreslaa at vedtage en saa vilkaarlig Fordeling af et Gode, som altsaa ikke vil komme alle til gode, men kun nogle enkelte, kan jeg ikke undlade ved Siden heraf at udtale, at jeg staar fuldkommen paa det Standpunkt, jeg tidligere har hævdet og navnlig ogsaa har hævdet i Fjor, at der derfor paa ingen Maade er afskaaret Foranstaltninger, som kunne have en langt større Virkning paa Rentefodens Dalen, og som kunne udgaa fra en Samvirken mellem Regeringen og Rigsdagen. Jeg sigter derved til yderligere Nedfættelse af Rentefoden for Statsgælden. Det er jo noget, jeg selv har været med til allerede i Efteraaret 1894, og de Virkninger, der ere fremkomne ved de da stedfundne Operationer, som fortsattes gennem hele Aaret 1895, have været betydelige i Retning af Rentefodens Nedgang. Det er gennem disse Foranstaltninger blevet muligt for Kreditforeningerne at gaa til en lavere Rentefod, og selv om ikke alt her er naaet, som man ønsker og tilstræber, er der dog gjort et betydningsfuldt Stridt. Jeg kan ikke andet end pege paa, at der, forekommer det mig, var den naturlige og rigtige Afvikling at lægge, idet der jo for alle, i alt Fald for de allerfleste Debitorer, som ønske at komme til en lavere Rentebyrdelse, er aabnet Udgang til, naar de ikke kunne komme til Rette med Kreditorerne, at afvikle deres Laan, indfri dem og gaa ind i Kreditforeningen til en lavere Rentebyrdelse.

For øvrigt er det jo ingenlunde endnu fastslaet, at man er kommen til en almindelig Rentebyrdelse, heller ikke til Kreditforeningerne, af 3½ pCt. Det viser sig jo foreløbig, at der ved de Kurser, som beboege sig under Pari, er noget Tab, saa at man ikke med